

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj: 07-2496
Podgorica, 5. jula 2019. godine

CRNA GORA	
SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	10.7.
	2019 GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-1115-4
VEZA:	
EPA:	748 XXVI
SKRAĆENICA:	
PRILOG:	

PREDSJEDNIKU SKUPŠTINE CRNE GORE

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od 20. juna 2019. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su **ZORAN PAŽIN**, potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministar pravde i **IBRAHIM SMAILOVIĆ**, generalni direktor Direktorata za građansko zakonodavstvo i nadzor u Ministarstvu pravde.

PREDSJEDNIK
Duško Marković, s. r.

Crna Gora

Organ državne uprave nadležan za oblast na koju se propis odnosi/donosilac akta

Ministarstvo pravde

Naziv propisa	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku	
	oblast	podoblast
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	III. PRAVOSUĐE	1. Građanskopravni odnosi
Klasifikacija po pregovaračkim poglavljima Evropske Unije	poglavlje	potpoglavlje
	24 Pravda, sloboda i bezbjednost	
Ključni termini - eurovok deskriptori	Procesne garancije za zaštitu prava i interesa lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti, periodično preispitivanje odluka o oduzimanju poslovne sposobnosti koje pokreće sud po službenoj dužnosti.	

PREDLOG

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU*

Član 1

U Zakonu o vanparničnom postupku („Službeni list RCG“, broj 27/06 i „Službeni list CG“, broj 20/15) u članu 35 stav 2 mijenja se i glasi:

„Sud može, nakon što u prisustvu vještaka izvrši neposredno opažanje lica prema kome se postupak vodi, odustati od saslušanja tog lica, samo ako bi, po usmenom izjašnjenju vještaka, to moglo da bude štetno po njegovo zdravlje ili ako saslušanje uopšte nije moguće, s obzirom na duševno ili fizičko stanje tog lica.“

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„U slučaju iz stava 2 ovog člana, sud je dužan da u rješenju navede sve činjenice i okolnosti na osnovu kojih je utvrdio da bi saslušanje lica prema kome se postupak vodi bilo štetno po zdravlje tog lica, odnosno razloge zbog kojih smatra da saslušanje tog lica uopšte nije moguće.“

Član 2

U članu 40 poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koji glase:

„U rješenju o oduzimanju poslovne sposobnosti sud određuje rok koji ne može biti duži od pet godina, nakon čijeg isteka se utvrđuje da li i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti.

U rješenju o djelimičnom oduzimanju poslovne sposobnosti sud je dužan da odredi vrstu poslova koje lice kome je djelimično oduzeta poslovna sposobnost može samostalno da preduzima.“

Dosadašnji stav 2 postaje stav 4.

Član 3

Član 42 mijenja se i glasi:

„Kad istekne rok iz člana 40 stav 2 ovog zakona, a najkasnije u roku od 30 dana, sud će po službenoj dužnosti utvrditi da li i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti.

Ako utvrdi da i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti, sud donosi rješenje kojim utvrđuje da ne postoje uslovi za vraćanje poslovne sposobnosti.

U rješenju iz stava 2 ovog člana sud određuje rok koji ne može biti duži od pet godina, nakon čijeg isteka će, u skladu sa stavom 1 ovog člana, utvrditi da li i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti.

Ako utvrdi da su prestali razlozi zbog kojih je licu oduzeta poslovna sposobnost, sud donosi rješenje o vraćanju poslovne sposobnosti.“

Član 4

Poslije člana 42 dodaju se dva nova člana koja glase:

„Član 42a

Ako utvrdi da se stanje mentalnog zdravlja lica kome je potpuno oduzeta poslovna sposobnost, toliko popravilo da je dovoljno i djelimično oduzimanje poslovne sposobnosti, sud donosi rješenje o djelimičnom oduzimanju poslovne sposobnosti.

Ako utvrdi da se stanje mentalnog zdravlja lica kome je djelimično oduzeta poslovna sposobnost pogoršalo tako da su se stekli zakonski uslovi za potpuno oduzimanje poslovne sposobnosti, sud donosi rješenje o potpunom oduzimanju poslovne sposobnosti.

Sud je dužan da, u skladu sa utvrđenim promjenama stanja mentalnog zdravlja lica kome je djelimično oduzeta poslovna sposobnost, poveća, odnosno smanji obim poslova koje ono može samostalno da preduzima.

Član 42b

Sud, na predlog organa starateljstva ili lica iz člana 30 ovog zakona, donosi rješenje o vraćanju poslovne sposobnosti prije nego što istekne rok iz člana 40 stav 2 ovog zakona ako utvrdi da više ne postoje razlozi zbog kojih je licu oduzeta poslovna sposobnost.

Ako prije nego što istekne rok iz člana 40 stav 2 ovog zakona utvrdi da se stanje mentalnog zdravlja lica kome je potpuno oduzeta poslovna sposobnost toliko popravilo da je dovoljno i djelimično oduzimanje poslovne sposobnosti, sud na predlog organa starateljstva ili lica iz člana 30 ovog zakona donosi rješenje o djelimičnom oduzimanju poslovne sposobnosti.

Ako prije nego što istekne rok iz člana 40 stav 2 ovog zakona utvrdi da se stanje mentalnog zdravlja lica kome je djelimično oduzeta poslovna sposobnost promijenilo, sud na predlog organa starateljstva ili lica iz člana 30 ovog zakona donosi rješenje kojim povećava, odnosno smanjuje obim poslova koje lice kome je djelimično oduzeta poslovna sposobnost može samostalno da preduzima, odnosno donosi rješenje o vraćanju poslovne sposobnosti."

Član 5

Poslije člana 235c dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 235d

Postupci za oduzimanje poslovne sposobnosti koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa ovim zakonom.

Ako je prije stupanja na snagu ovog zakona doneseno prvostepeno rješenje kojim je postupak pred prvostepenim sudom okončan, postupak po žalbi ili reviziji sprovešće se po dosadašnjim propisima.

Ako poslije stupanja na snagu ovog zakona bude ukinuto prvostepeno rješenje iz stava 1 ovog člana, dalji postupak okončaće se u skladu sa ovim zakonom.

Član 235e

Za lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost do dana stupanja na snagu ovog zakona sud će, u skladu sa ovim zakonom, po službenoj dužnosti, u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrditi da li i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti."

Član 6

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku sadržan je u članu 16 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuje način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje, nadležnost i postupak pred organima javne vlasti, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje, kao i druga pitanja od interesa za državu.

II. RAZLOZI ZA IZMJENE I DOPUNE ZAKONA

Izmjene i dopune Zakona o vanparničnom postupku potrebno je izvršiti radi obezbjeđivanja dodatnih procesnih garancija za zaštitu prava i interesa lica prema kojima je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti, kroz propisivanje obaveznog neposrednog opažanja lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti od strane suda, u prisustvu vještaka, a prije donošenje odluke o odustanku od saslušanja tog lica u slučaju iz člana 35 stav 2 Zakona o vanparničnom postupku, i to samo ako bi to saslušanje moglo da bude štetno po njegovo zdravlje ili ako saslušanje uopšte nije moguće, s obzirom na duševno ili fizičko stanje tog lica, te kroz propisivanje obaveznog periodičnog preispitivanja odluka o oduzimanju poslovne sposobnosti, koje pokreće sud po službenoj dužnosti u periodu koji ne može biti duži od pet godina od pravosnažnosti odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti.

Izmjene i dopune Zakona o vanparničnom postupku predviđene su Programom rada Vlade Crne Gore za III kvartal 2019. godine.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku nije se pristupilo radi usaglašavanja sa pravnom tekovinom Evropske unije i potvrđenim i objavljenim međunarodnim konvencijama, već radi obezbjeđivanja dodatnih procesnih garancija za zaštitu prava i interesa lica prema kojima je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Predloženim izmjenama i dopunama člana 35 Zakona o vanparničnom postupku obezbjeđuju se dodatne procesne garancije za zaštitu prava i interesa lica prema kojima je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti, kroz propisivanje obaveznog neposrednog opažanja lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti od strane suda, u prisustvu vještaka, a prije donošenje odluke o odustanku od saslušanja tog lica u slučaju iz člana 35 stav 2 Zakona o vanparničnom postupku, i to samo ako bi, po usmenom izjašnjenju vještaka, to saslušanje moglo da bude štetno po njegovo zdravlje ili ako saslušanje uopšte nije moguće, s obzirom na duševno ili fizičko stanje tog lica. Ovakvim rješenjem u značajnoj mjeri je unaprijeđena zaštita prava i interesa lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti, jer je od posebne

važnosti za donošenje pravilne odluke u ovoj vrsti postupka neposredno opažanje lica prema kome je pokrenut postupak od strane suda, na koji način se eliminišu sve potencijalne opasnosti da odluka suda ne bude u skladu sa stvarnim stanjem zdravlja tog lica. Donošenju odluke suda o odustanku od saslušanja lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti prethodi i usmeno izjašnjenje vještaka odgovarajuće struke da li bi saslušanje tog lica bilo štetno po njegovo zdravље, odnosno da li je saslušanje uopšte moguće s obzirom na duševno ili fizičko stanje zdravlja tog lica. Dakle, neposredan uvid u stanje zdravlja lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti od strane postupajućeg sudije i navedeno izjašnjenje vještaka posebno su važni za donošenje pravilne i zakonite odluke, naročito imajući u vidu značaj i dalekosežnost pravnih posljedica odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti. Dalje, propisivanjem obaveze suda da u rješenju o oduzimanju poslovne sposobnosti navede sve činjenice i okolnosti na osnovu kojih je utvrdio da bi saslušanje lice prema kome se postupak vodi bilo štetno po zdravlje tog lica, odnosno razloge zbog kojih smatra da saslušanje tog lica uopšte nije moguće, stvaraju se dodatne garancije da se odustanak od saslušanja lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti primijeni samo u izuzetnim, zakonom propisanim slučajevima, ali uz prethodno ispunjenje zakonom propisanih uslova. Kada je u pitanju djelimično oduzimanje poslovne sposobnosti, u članu 40 stav 4 Zakona o vanparničnom postupku predviđena je obaveza suda da u rješenju o djelimičnom oduzimanju poslovne sposobnosti odredi vrstu poslova koje lice kome je djelimično oduzeta poslovna sposobnost može samostalno da preuzima. Ovakvo rješenje je posebno značajno sa aspekta zaštite prava i interesa lica kome je djelimično oduzeta poslovna sposobnost, kako bi se onemogućilo da svojim postupcima ugrožava svoja prava i interes ili prava i interes drugih lica.

Imajući u vidu da je stanje zdravlja promjenjivo i da je neophodno u potpunosti zaštititi prava i interes lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost, to je predloženom dopunom člana 40 Zakona o vanparničnom postupku propisana obaveza periodičnog provjeravanja odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti, u roku koji odredi sud, a koji ne može biti duži od pet godina od pravosnažnosti odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti. U ovom postupku koji pokreće po službenoj dužnosti sud provjerava da li i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti i zavisno od utvrđenog činjeničnog stanja, donosi odluku u skladu sa predloženim izmjenama člana 42 i predloženim članom 42a. Nezavisno od postupka za provjeru odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti koji sud pokreće po službenoj dužnosti, postupak za vraćanje poslovne sposobnosti pokreće se na predlog organa starateljstva i lica iz člana 30 Zakona o vanparničnom postupku, tako da sud, nakon sprovedenog postupka, donosi odluku u skladu utvrđenim činjeničnim stanjem, sve shodno predloženom članu 42b Zakona o vanparničnom postupku.

Prelaznim odredbama člana 235d Zakona o vanparničnom postupku propisano je da će se postupci za oduzimanje i vraćanje poslovne sposobnosti, koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, okončati u skladu sa ovim zakonom, dok će se u slučajevima u kojima je prije stupanja snagu ovog zakona doneseno prvostepeno rješenje kojim je postupak pred prvostepenim sudom okončan, postupak po žalbi ili reviziji sprovesti po dosadašnjim propisima, a u slučajevima u kojima poslije stupanja na snagu ovog zakona bude ukinuto prvostepeno rješenje dalji postupak okončaće se u skladu sa ovim zakonom. Drugi član koji se odnosi na prelazna rješenja – 235e Zakona o vanparničnom postupku, uređuje postupak provjere odluka o oduzimanju poslovne sposobnosti. S tim u vezi,

ovim članom propisano je da će sud, za lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost do dana stupanja na snagu ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom, po službenoj dužnosti, u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, utvrditi da li i dalje postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti.

Završnom odredbom člana 6 Nacrta predviđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavlјivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona potrebno je obezbijediti finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore u iznosu od 47.950,00 €.

PREGLED ODREDBI ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU KOJE SE MIJENJAJU

Član 35

Sud će lično saslušati lice prema kome se postupak vodi, a ako se nalazi u zdravstvenoj ustanovi, saslušaće ga, po pravilu, u toj ustanovi gdje će održati ročište.

Sud može odustati od saslušanja lica prema kome se postupak vodi, samo ako bi to moglo da bude štetno po njegovo zdravlje ili ako saslušanje uopšte nije moguće, s obzirom na duševno ili fizičko stanje tog lica.

Član 40

Kad nađe da postoje uslovi za oduzimanje poslovne sposobnosti, sud će licu, prema kome se postupak vodi, oduzeti potpuno ili djelimično poslovnu sposobnost.

Protiv rješenja o oduzimanju poslovne sposobnosti lice kome je oduzeta poslovna sposobnost može izjaviti žalbu, bez obzira na svoje duševno stanje.

Član 42

Kada prestanu razlozi zbog kojih je licu oduzeta poslovna sposobnost, sud će po službenoj dužnosti, na predlog samog lica, kao i po predlogu organa starateljstva i lica iz člana 30 ovog zakona, sprovesti postupak i zavisno od njegovih rezultata donijeti rješenje o potpunom ili djelimičnom vraćanju poslovne sposobnosti.

Crna Gora
Sekretarijat za zakonodavstvo

Broj: 02-233
Podgorica, 10. aprila 2019. godine

MINISTARSTVO PRAVDE
- gospodinu Zoranu Pažinu, ministru -

PODGORICA

Na PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU*, iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata, nemamo primjedaba, budući da su primjedbe i sugestije Sekretarijata date predstavnicima obrađivača u neposrednoj saradnji 10. aprila 2019. godine, ugrađene u predloženi tekst zakona.

Vuka Karadžića broj 3 81000 Podgorica
Tel.: (+382) 20 231-535 Fax: (+382) 20 231-592
e-mail: szz@szz.gov.me

70. Редаг

Crna Gora
Ministarstvo finansija

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
ПОДГОРИЦА

Примљено:	28.05.6/3/		
Орг. јед.	Број	Прилог	Вриједност
01	-019-	2376/19	

Br:02-03-7046/1

Podgorica, 15. мај 2019. године

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

MINISTARSTVO PRAVDE
-n/r ministra, g-din Zorana Pažina-

Poštovani gospodine Pažin,

Na osnovu Vašeg akta broj: 01-019-2376/19/1 od 09. maja 2019. godine, kojim se traži mišljenje na tekst Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku, Ministarstvo finansija daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Predloženim zakonom obezjeđuju se dodatne procesne garancije za zaštitu prava i interesa lica prema kojima je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti, odnošno lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost.

Na tekst Predloga zakona i Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni akt i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, utvrđeno je da za implementaciju Predloga uredbe nijesu potrebna dodatna sredstva u Budžetu Crne Gore.

Uvidom u dostavljeni tekst i Izvještaj o analizi uticaja propisa u djelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da je za implementaciju ovog zakona potrebno obezbijediti finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore u ukupnom iznosu od 47.950,00 €, za 2020. godinu, u okviru godišnjeg Budžeta, kod potrošačke jedinice Sudstvo.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija nema primjedbi na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku, s tim da dodatna sredstva za implementaciju navedenog zakona budu u okviru sredstava, koja će u skladu sa mogućnostima biti planirana godišnjim zakonom o budžetu potrošačkoj jedinici Sudstvo.

S poštovanjem,

MINISTAR
Darko Radunović

D. Radunović

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO PRAVDE
NAZIV PROPISA	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vanparničnom postupku
1. Definisanje problema <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?	
<p>Odredbama Zakona o vanparničnom postupku ("Sl. list RCG", br. 27/06, Sl. list CG", 20/15) uređeni su uslovi i postupak za oduzimanje i vraćanje poslovne sposobnosti punoljetnim licima.</p> <p>Analizom pojedinih odredaba ovog zakona, a imajući u vidu značaj i dalekosežnost pravnih posljedica oduzimanja poslovne sposobnosti, ocijenjeno je da je potrebno obezbijediti dodatne procesne garancije za zaštitu prava i interesa lica prema kojima je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti, kroz propisivanje obaveznog neposrednog opažanja lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti od strane suda, u prisustvu vještaka, a prije donošenje odluke o odustanku od saslušanja tog lica samo ako bi po usmenom izjašnjenju vještaka, u slučaju iz člana 35 stav 2 Zakona o vanparničnom postupku, to saslušanje moglo da bude štetno po njegovo zdravlje ili ako saslušanje uopšte nije moguće, s obzirom na duševno ili fizičko stanje tog lica, te, s obzirom da je stanje zdravlja promjenjivo, kroz propisivanje obaveznog periodičnog preispitivanja odluka o oduzimanju poslovne sposobnosti, koje pokreće sud po službenoj dužnosti u periodu koji ne može biti duži od pet godina od pravosnažnosti odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti. Predložene izmjene i dopune treba da riješe navedene probleme.</p> <p>Prepoznati problem uzrokovala su postojeća zakonska rješenja koja su u nijesu stavljalna na raspolaganje mogućnost da po službenoj dužnosti vrši periodičnu provjeru pravosnažnih odluka o oduzimanju poslovne sposobnosti, ali su mu ostavljala mogućnost da bez neposrednog opažanja lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti doneće odluku da to lice ne saslušava, u slučaju kada procijeni da bi to saslušanje moglo da bude štetno po njegovo zdravlje ili ako saslušanje uopšte nije moguće, s obzirom na duševno ili fizičko stanje tog lica.</p> <p>Mogućnost zloupotrebe od strane srodnika ili drugih lica koja imaju određeni interes da nekom licu bude oduzeta poslovna sposobnost, te vremenski neograničeno egzistiranje odluke o oduzimanju poslovne sposobnosti, koja, potencijalno, može biti neadekvatna stanju fizičkog ili mentalnog zdravlja nekog lica ako se isto u međuvremenu promijenilo, glavne su posljedice prethodno navedenog problema. Slijedom navedenog, lica o čijim se pravima odlučuje u postupku oduzimanja i vraćanja poslovne sposobnosti, čiji je krajnji cilj zaštita njegovih prava i interesa, su subjekti za koje posljedice mogu nastati.</p> <p>Bez predloženih izmjena i dopuna predmetnog propisa, lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost i dalje bi bila uskraćena za vrstu i obim poslova koje bi, s eventualnim poboljšanjem stanja mentalnog zdravlja, mogla samostalno preuzimati, shodno tom poboljšanju, a što bi nesumnjivo pozitivno uticalo na njihov svakodnevni život, dok bi pravna sigurnost i dalje mogla biti narušena potencijalnom zloupotrebotom od strane lica koja imaju određeni interes, a koja su zakonom ovlašćena na pokretanje ovog postupka.</p>	

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenjivo.

Predloženim zakonom obezbeđuju se dodatne procesne garancije za zaštitu prava i interesa lica prema kojima je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti, odnosno lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Obaveza donošenja ovog zakona proizilazi iz Programa rada Vlade Crne Gore za 2019. godinu. Unaprjeđenje postojećih zakonskih rješenja pokazalo se kao jedini cjelishodan i opravdan način uklanjanja problema koji je prepoznat u njihovoj dosadašnjoj praktičnoj primjeni.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovaljnije uticati rješenja u propisu – nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktnе i indirektnе.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurenca;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Direktni efekti predložene regulatorne promjene odražiće se na rad sudova. Naime, predloženim izmjenama i dopunama predviđeno je da odluku o saslušanju lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti donosi sud nakon neposrednog opažanja tog lica u prisustvu vještaka odgovarajuće struke, da je svaku odluku o odustanku od saslušanja lica prema kome je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti sud dužan da obrazloži, te da sud po službenoj dužnosti vrši periodičnu provjeru daljeg postojanja razloga za potpuno, odnosno djelimično oduzimanje poslovne sposobnosti. Predložene regulatorne promjene će se nesumnjivo pozitivno odraziti na lica prema kojima je pokrenut postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti, odnosno na lica kojima je poslovna sposobnost oduzeta.

Pozitivne posljedice donošenja ovog propisa u svemu opravdavaju troškove koje će on stvoriti, jer se odnose na izuzetno osjetljivu grupu ljudi – lica sa invaliditetom, u vezi sa kojima postoji dužnost preduzimanja odgovarajućih mjera radi potpune zaštite njihovih prava i interesa.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?

- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata, iz kojih će proistjeći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekstu propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju ovog zakona potrebno je obezbjediti finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore u ukupnom iznosu od 47.950,00 €, za 2020.godinu. Potrebna sredstva je neophodno obezbijediti u okviru godišnjeg Budžeta, kod potrošačke jedinice „Sudstvo“. Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata koji bi proizveli dodatne troškove u Budžetu Crne Gore. Iznos sredstava za implementaciju ovog zakona potrebno je obezbijediti za narednu godinu, a ista će biti upotrijebljena u postupcima za provjeru ranje donesenih odluka o oduzimanju poslovne sposobnosti. Prilikom obračuna potrebnih finansijskih sredstava za primjenu ovog zakona korišćeni su podaci Ministarstva rada i socijalnog staranja o broju lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost - 685 i iznosu sredstava za angažovanje vještaka u postupku oduzimanja poslovne sposobnosti – 70,00 € po jednom predmetu.

Nije bilo primjedbi na tekst zakona, kao ni problema prilikom obračuna potrebnih finansijskih izdataka za njegovu primjenu.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

U izradi ovog zakona nije bilo neophodno koristiti eksternu ekspertizu.

Prije početka rada na izradi Nacrt-a ovog zakona upućen je javni poziv za konsultovanje zainteresovane javnosti, političkim i drugim organizacijama, kao i nevladinim organizacijama, ali nije bilo zainteresovanih strana za učešće u radnoj grupi.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mјere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nema potencijalnih prepreka za implementaciju ovog zakona.

Glavni indikator koji će ukazati na ispunjenje ciljeva ovog zakona predstavljaće godišnji izvještaj o postupanju sudova u predmetima oduzimanja i vraćanja poslovne sposobnosti, odnosno izvještaj sudova o broju izmijenjenih odluka nakon izvršene periodične provjere.

Ministarstvo pravde je zaduženo za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene ovog zakona.

Podgorica, 06.02.2019.godine

